

Naar een gemeente die **jonge mantelzorgers ondersteunt**

Jonge mantelzorgers zijn kinderen en jongeren tot 24 jaar die opgroeien met een zieke ouder, broer of zus. Er kan sprake zijn van een lichamelijke ziekte of beperking, een psychische/psychiatrische aandoening of verslavingsproblematiek, of van een verstandelijke beperking. Meestal gaat het om thuiswonende kinderen die samenwonen met het zieke gezinslid. De relatief hoge leeftijdsgrens van 24 jaar wordt gehanteerd omdat problemen ook kunnen ontstaan in de overgang naar zelfstandigheid. Ten minste een kwart van alle jeugdigen van 12-15 jaar geeft in recente jeugdmonitoren aan dat zij opgroeien met zorg in de thuis-situatie. Decentralisatie en extramuralisatie van de zorg vergroten de kans op overbelasting van jonge mantelzorgers.

Waar lopen jonge mantelzorgers tegenaan?

Kinderen die opgroeien met ziekte en zorg in de thuissituatie hebben meer problemen dan hun leeftijdgenoten in een normale thuissituatie. Het gaat dan om opgroei- en opvoedproblemen en lichamelijke en emotionele klachten als gevolg van overbelasting en chronische stress door de situatie thuis. Vaak is er sprake van verborgen zorgen: de kinderen en jongeren laten hun eigen zorgen en klachten niet duidelijk merken. Ze willen hun ouders niet met nog meer problemen opzadelen. Ze vragen geen hulp of weten niet waar ze terecht kunnen. Er ontstaat rolomkering, een situatie waarin ouders afhankelijk worden van hun kinderen. Negatieve gevolgen zijn er niet alleen op korte termijn; mensen die zijn opgegroeid met zorg in de thuissituatie doen op latere leeftijd vaker een beroep op de (geestelijke) gezondheidszorg.

Hoe richt de gemeente haar beleid beter in?

Advies aan de gemeente:

- ✓ Benoem jonge mantelzorgers als speerpunt in uw gemeentelijk beleid. Neem de doelgroep op in het jeugd-, Wmo- en onderwijsbeleid. Benoem jonge mantelzorgers in uw inkoopbeleid.
- ✓ Maak mogelijk dat bij de indicatiestelling voor hulp in het huishouden de aanwezigheid van een kind of jongere in het gezin niet meetelt bij de indicering.
- ✓ Breng in kaart welke organisaties en instellingen in uw gemeente of regio te maken hebben met jonge mantelzorgers. Stuur op samenwerking en op laagdrempelig en samenhangend ondersteuningsaanbod. Met als belangrijkste ingrediënten: herkennen, erkennen en helpen.
- ✓ Zorg dat de medewerkers die het keukentafelgesprek voeren, Wmo-loketmedewerkers en mensen van het sociale wijkteam getraind en geschoold zijn in het herkennen en ondersteunen van jonge mantelzorgers. Vaak doet de volwassen mantelzorger de aanvraag voor ondersteuning vanuit de Wmo. Vraag dan ook naar de belasting van kinderen in het gezin.
- ✓ Spreek scholen aan op hun signalerende functie en stimuleer voorlichtingslessen over het thema mantelzorg, zowel aan leerlingen als aan docenten. Steunpunten Mantelzorg kunnen deze verzorgen. Bevorder de deskundigheid van leerplichtambtenaren.
- ✓ Heb oog voor risicogroepen binnen de doelgroep, zoals jongeren die zorgen voor een ouder met een psychiatrische aandoening. Stimuleer beleid op jonge mantelzorgers bij organisaties in de GGZ.
- ✓ Werk samen met jeugdgezondheidszorg, scholen, zorg- en welzijnsinstellingen, organisaties voor mantelzorgondersteuning en het Centrum voor Jeugd en Gezin. En zorg dat deze organisaties actief beleid ontwikkelen op jonge mantelzorgers en dit ook op hun website vermelden.
- ✓ Betrek jonge mantelzorgers en hun belangenorganisaties bij beleid dat hen aangaat. Kijk voor tips over jongerenparticipatie op www.toolkit-jeugdparticipatie.nl

Mezzo

Postbus 179
3980 CD Bunnik
T 030 659 22 22
info@mezzo.nl
www.mezzo.nl

Partijen die een rol spelen in het lokale mantelzorgbeleid

Relevant voor jonge mantelzorgers zijn partijen als het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), huisartsen, GGD, jeugdartsen, scholen, thuiszorg- een GGZ-organisaties.

Meer informatie: www.mezzo.nl

- Het [Mezzo Model](#) laat zien hoe de participatiesamenleving slaagt als mensen op eigen wijze voor een ander kunnen zorgen.
- Informatie en advies vindt u in het [themadossier Jonge mantelzorgers](#).
- De [regioadviseur](#) van Mezzo kan u adviseren over het Wmo-beleid en over herkenning en ondersteuning van jonge mantelzorgers in uw gemeente.

Wat doet Mezzo?

Mezzo, de landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg, behartigt de belangen van mantelzorgers en de vrijwilligerszorg in Nederland. Daarnaast geeft Mezzo voorlichting, informatie en advies. Leden zijn mantelzorgers, lokale en regionale belangenbehartigers mantelzorg en lokale en regionale organisaties die mantelzorgers ondersteunen en vrijwilligers inzetten. Ook adviseert Mezzo gemeenten over het bereiken, ondersteunen en waarderen van hun mantelzorgers.

Jonge Mantelzorgers is onderdeel van de reeks **Informele zorg**, een reeks advieskaarten over diverse thema's die Mezzo heeft ontwikkeld voor belangenbehartigers. Andere delen zijn verkrijgbaar bij Mezzo en staan in de [webwinkel](#) op de Mezzo website (zoekterm: advieskaart).